

't Seghen Waert

jaargang 27 aflevering 3

augustus 2008

verenigingsblad van het Historisch Genootschap
Oud Soetermeer

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Bestuur

dhr. P. P. van Puffelen, voorzitter

fredvanpuffelen@hotmail.com

tel. 06 55813828

dhr. R. M. A. Krul, secretaris

Tijberg 54, 2716 LK Zoetermeer

krulende@wanadoo.nl

tel. (079) 321 07 32

mw. H. E. M. Westerman, penningmeester

Nassaulaan 12, 2712 AX Zoetermeer

westdijk@hetnet.nl

tel. (079) 316 81 21

mw. J. R. de Kler (A.W.Z.)

dhr. C. A. M. Klein (G.W.Z.)

vacature (I.S.V.)

mw. E. W. M. van Adrichem (Activiteitencie)

Archeologische werkgroep

dhr. B. F. F. H. van der Ven

Douzapad 30, 2722 AX Zoetermeer

benvdven@versatel.nl

tel. (079) 342 79 91

Genealogische werkgroep

mw. M. E. Vijverberg-Kalkema

Stekelbaarssloot 35, 2724 AR Zoetermeer

kalkema@wanadoo.nl

tel. (079) 331 65 52

Interviewgroep Sprekend Verleden

dhr. E. W. van den Burg

Fr. Hendriklaan 32, 2712 EE Zoetermeer

tel. (079) 316 48 58

Redactie

mw. C. Hogeveen (redactie)

dhr. P. Drapers (eindredactie)

dhr. Th. van der Poel (vormgeving)

dhr. A. C. J. Vermeulen (publicaties)

dhr. R. Grootveld

redactie email-adres: info@oudsoetermeer.nl

Werkgroep Beeld en Geluid

dhr. G. van Doornen

Mauritsstraat 6, 2712 CW Zoetermeer

doornenroos@casema.nl

tel. (079) 319 01 19

Ledenadministratie

dhr. D. de Kler

Bunuelstrook 45, 2726 RX Zoetermeer

kler11@hetnet.nl

tel. (079) 331 58 28

Contributie:

Lidmaatschap € 13,75 per jaar

Gezins- of jeugdlidmaatschap € 7,-

postbankrekening 3426901

t.n.v. H.G. Oud Soetermeer

Donatie:

Postbankrekening 4894624

t.n.v. H. G. Oud Soetermeer

Website: <http://www.oudsoetermeer.nl>

E-mail: info@oudsoetermeer.nl

Openingstijden archief en bibliotheek:

iedere woensdag 14.00-17.00 uur

Inloopavond A.W.Z.: elke dinsdagavond

20.30 - 22.00 uur

Inloopavond G.W.Z.: eerste maandag van de

maand 20.00-22.00 uur

‘t Seghen Waert is een uitgave van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer.

ISSN: 1384-7260

Het Historisch Genootschap is gevestigd in

‘t Oude Huis, Dorpsstraat 7

2712 AB Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

Inhoud

Van de redactie	1
Mag ik me even voorstellen?	2
Nieuwe leden	3
Bezorging 't Seghen Waert	4
Activiteiten	4
Ijsvereniging Zoetermeer	5
Het zoekplaatje van Stationsstraat 132	6
Sporen van ...	7
Mijmeringen van meester Moolenaar	7
Kaartencollectie veilig gesteld door Blomsma Print & Sign	13
Zoetermeer 1000	15
Een heldendaad met een wrange nasmaak	16
Veilige opslag van digitale foto's	19
Sprekend Verleden: Koekfabriek De Duif	22
Zoetermeer in de groei 1950 – 2000 herdrukt!	26

Van de redactie

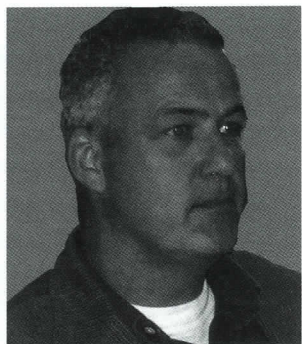
De redactie van 't Seghen Waert hoopt natuurlijk dat het blad goed wordt gelezen en misschien is dat ook wel het geval. Het voorzichtige bewijs daarvoor wordt bijvoorbeeld geleverd door het aantal reacties op de vraag wat de teksten zouden kunnen betekenen op de zolder van het huis aan de Eerste Stationsstraat 132. U leest er over in deze aflevering.

Veertig jaar geleden, op 23 april 1968 was het voor Arie Moolenaar de eerste dag als onderwijzer op de Koningin Wilhelminaschool in de Dorpsstraat. In Zoetermeer is hij ook bekend als leraar aan het Oranje Nassau College en als predikant verbonden aan de Hervormde Gemeente.

Gedurende een aantal jaren was zijn secretaresse Corrien Jansen. Zij werd geboren in Wilsveen aan de Voorweg en dat betekende dat beiden het nog wel eens over 'Zoetermeer zoals het vroeger was' hebben gehad. Bij haar afscheid heeft meester Moolenaar even achterom gekeken. Deze tekst heeft hij ons gestuurd voor publicatie in 't Seghen Waert.

Wij wensen u veel leesplezier met alle artikelen. Mocht u zelf ook eens een bijdrage willen leveren aan ons blad, dan bent u daarvoor hierbij uitgenodigd. De kopij voor de vierde aflevering van ons blad ontvangen wij graag voor 1 oktober.

Mag ik me even voorstellen?

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om mijzelf aan u voor te stellen. Ik ben Fred van Puffelen(44) en door u op de laatste algemene ledenvergadering gekozen tot voorzitter van onze vereniging. Ik ben geboren in Zoetermeer als zoon van 'de melkboer'. De eerste jaren van mijn leven heb ik aan de Stationsstraat 73 doorgebracht; daarna een uitstapje van 30 jaar gemaakt naar het Haagse. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan en in 2001 ben ik teruggekeerd naar mijn geboortegrond. Ik ben getrouwd met Corinne en heb drie kinderen.

Twee zonen (13 en 16) en een dochtertje van 4 jaar. Een kleine twee jaar geleden kwam ik in aanraking met de vereniging toen ik onderzoek wilde gaan doen naar mijn voorouders. Bij wie kun je dan beter zijn dan bij de genealogische werkgroep van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer. De sfeer, de kennis en de bevoegenheid van de leden viel mij direct op. Helaas verdrong de hectiek van het drukke bestaan van alledag het onderzoek naar mijn voorouders naar het tweede plan.

Tot ik vorig jaar de oproep van Erris Oskam las. Zoetermeer is mijn plek, hier ben ik thuis. Als mens kun je vanuit je luie stoel van alles vinden, als je echter een actieve rol wilt spelen bij het in stand houden van de historie van Zoetermeer moet je daar ook 'echt' iets voor doen. Vandaar dat ik mij kandidaat heb gesteld voor het voorzitterschap van de vereniging. En gelukkig heb ik die kans gekregen. Een tijdje heb ik kunnen rondkijken in het reilen en zeilen van de vereniging. Een vereniging met een groot ledenaantal. Ik vind het fantastisch om te zien hoe men zich steeds vol enthousiasme inzet voor de vereniging en de historie van Zoetermeer.

De inloopavonden van de genealogische werkgroep zijn inmiddels een begrip. De activiteiten van de activiteitencommissie worden zó druk bezocht dat tweede sessies steeds meer noodzaak worden. Verhalen van Zoetermeesters worden opgetekend door de Interviewgroep Sprekend Verleden.

De Commissie Historisch Erfgoed is de waakhond die structuren, gebouwen, dijken en wateren probeert te behouden. Beeldmateriaal wordt gedigitaliseerd door de Werkgroep Bewegend Beeld en Geluid en de Archeologische Werkgroep heeft onze historie letterlijk boven gehaald.

Voor mij is het een ware eer, om als voorzitter, samen met de overige bestuursleden, aan deze vereniging leiding te mogen geven. Het is een relatief kleine groep vrijwilligers die wekelijks aan de slag is met activiteiten. Ik zou

willen bewerkstelligen dat meer leden actief gaan deelnemen aan de activiteiten van de vereniging. Daarnaast wil ik me inzetten om de vereniging voor het voetlicht te zetten van een breder publiek binnen Zoetermeer. Historie ligt zeker in het verleden. Toch dragen we zelf iedere dag bij aan de toekomstige historie van Zoetermeer. Ook wil ik mij inzetten om te zorgen dat onze vereniging in de toekomst een onderkomen krijgt dat recht doet aan de idealen van het Genootschap.

getekend Fred van Puffelen

Nieuwe leden

We beten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Y. Bergwerf, Zegwaartseweg 25A, 2722 PN Zoetermeer
J. Blokdijk, Delftsewallen 15, 2712 AS Zoetermeer
C.J. Kuhlman, Margrietlaan 2, 2665 AR Bleiswijk
G. de Vries-Klos, Pallissanderhout 105, 2719 KZ Zoetermeer
D. den Hollander, Lenastroom 2, 2721 BT Zoetermeer
G.H. Ebling, Kadelaan 93, 2725 BD Zoetermeer
F.A. Ligtvoet, Europaweg 72, 2711 PT Zoetermeer
Th. Hamann, Paletsingel 137, 2718 JB Zoetermeer
C. Sloot, Engellandlaan 482, 2711 EB Zoetermeer
W.H. van der Beek-Harmsen, Juweellaan 45A, 2719 BN Zoetermeer
R.H.J. Kroeders, Dorpsstraat 86E, 2712 AM Zoetermeer
J.J.M. van Leeuwen-Bolleboom, Meidoornlaan 13, 2712 TW Zoetermeer
C.Th.M. Houtman, Eerste Stationsstraat 130, 2712 HL Zoetermeer
R. Voorhans, Pernisstraat 40, 2729 EG Zoetermeer
A. van Puffelen, Laan van Meerdervoort 1205, 2555 BD Den Haag
W. de Reus-van der Spek, Meidoornlaan 82, 2712 TT Zoetermeer
M. van Kruijssen, Cornelis van Aalstlaan 484, 2722 SB Zoetermeer
R. Verzijden, Leeghwaterschans 2, 2728 GN Zoetermeer

Wilt u zich aanmelden als lid, dan kan dat als volgt:

- via de website: www.oudsoetermeer.nl
  - met een e-mailbericht aan info@oudsoetermeer.nl
  - met een briefje aan het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer.
- Geeft u daarin naast uw naam, adres en geboortedatum aan of u zich opgeeft als lid, als jeugdlid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Bezorging 't Seghen Waert

Wij zijn nog op zoek naar een paar leden van het Historisch Genootschap die in een van de wijken Seghwaert (Weide/Dreef/Baan/Lijn) en Driemanspolder (omgeving Paltelaan) vier keer per jaar 't Seghen Waert willen bezorgen op 20 á 30 adressen. Het is daarbij geen vereiste dat u in die wijk woont. Wij zijn blij met iedere aanmelding, want we besparen daarmee op de portokosten. Graag een telefoontje naar de ledenadministratie (zie onder adressen op de eerste pagina). Alvast hartelijk dank.

Activiteiten

Zaterdag 20 september bustocht naar de Zaanse Schans

Deze keer gaan we naar de Zaanse Schans, gelegen in de gemeente Zaanstad. Het buurtje is opgezet om het Zaanse historische erfgoed te bewaren. We vertrekken om 8.30 uur vanaf de Marijkestraat. De bus brengt ons naar een restaurant in Purmerend voor koffie met gebak. Daarna is het nog een klein ritje naar de Zaanse Schans. In de bus krijgt u daar informatie over. U kunt zelf, of met ons, bepalen wat u wilt bezoeken. In de loop van de middag gaan we weer terug en zijn dan om ongeveer 17.30 uur in Zoetermeer. U kunt zich opgeven bij mevr F. Brandhorst tel. (079) 351 70 47. De kosten voor deze dag zijn € 27,- per persoon. Over te schrijven op girorekening 4894624, ten name van Historisch Genootschap Oud Soetermeer onder vermelding van 'bustocht'.

Donderdagochtend 30 oktober bezoek aan Voorburg

Onder leiding van de heer J. de Beer, die jarenlang archivaris is geweest bij de gemeente Voorburg en tevens initiatiefnemer tot het oprichten van de Historische Vereniging, brengen we een bezoek aan Voorburg. We bekijken Oud Voorburg en bezoeken Hofwijck. De wandeling zal ongeveer 2 uur duren. Verzamelen bij de Mandelabrug om 9.30 uur. De kosten inclusief koffie zijn € 5,- per persoon. U kunt zich opgeven bij mw F. Brandhorst tel. (079) 351 40 47.

Maandag 24 november filmavond

Deze keer vertonen we de geheel opgeknapte film van Zoetermeer in de jaren vijftig, gezien door de camera van mevrouw Troost. De voorstelling vindt plaats in gebouw 't Centrum aan de Frans Halsstraat nummer 1 om 20.00 uur. Daar het aantal plaatsen beperkt is moet u zich van tevoren opgeven en liefst zo snel mogelijk. U kunt bellen naar: mevrouw F. Brandhorst tel. (079) 351 40 47, de heer J. van Oosterom tel. (079) 331 17 93, of mevrouw B. van Adrichem tel. (079) 331 01 73.

Ijsvereniging Zoetermeer

De heer Jaap Heemskerk meldt ons:

Met belangstelling heb ik het artikel over de geschiedenis van Ijsvereniging Zoetermeer gelezen. Op één punt kan ik misschien een kleine aanvulling geven en dat betreft de lijst van oprichters. Bij A. van der Boon wordt vermeld: waarschijnlijk Adrianus, broodbakker op de Horre. Nu heb ik een oudoom gehad, genaamd Adrianus van der Boon (1877-1956), maar die was boterhandelaar. Bovendien was hij in 1886 ten tijde van de oprichting van de ijsvereniging negen jaar. Hij kan het niet geweest zijn. Evenwel, zijn vader, ook A. van der Boon, was wel broodbakker en woonde te Zegwaard, maar die heette Abraham van der Boon. Die is geboren in 1844 en overleden in 1915. Mogelijk dat hij de persoon is die schuilt achter de naam A. van der Boon.

Fris Versshop, voor al uw...

- **Hollandse & buitenlandse kaasspecialiteiten**
- **Zuidvruchten**
- **Boerenskaasspecialiteiten**
- **Salades en paté's**
- **Vers gebrande noten**

**FRIS
VERSSHOP**

Oók voor een leuk kaas-kadootje!

Dorpsstraat 103
Zoetermeer
(079) 316 76 16

Openingstijden: Di t/m do 8:30-18:00 uur, vrij 8:30-20:00 uur, za 8:30-17:00 uur. Maandag gesloten.

Het zoekplaatje van Stationsstraat 132

In de vorige aflevering van ons blad werd gevraagd wat de geheimzinnige woorden- namen als die van Loes, Jan, Nico en Wim- en tekeningen konden betekenen die op de zolder van de Eerste Stationsstraat 132 waren gevonden. Tot verbazing van de redactie kwamen vanuit de hele wereld suggesties per mail binnen. Allemaal van mensen die daar ooit in de buurt hebben gewoond. Op nummer 130 woonde vanaf zijn geboorte in 1940 tot 1954 Willem Oudshoorn jr; dat zou de naam Wim kunnen verklaren. Hij had naast hem op 128 de familie Wim Pieterse wonen die bakker was tegenover de Nicolaaskerk in de Dorpsstraat.

John (Jan?) Vollebregt mailde ons dat hij links naast 128 in boerderij Koeie- en Paardekop woonde, volgens hem ook wel Huize Sta in de Weg genoemd en verdwenen toen de Gerard Doustraat werd aangelegd als toegangsweg naar Nutricia. Naast hem zat tijdens de Tweede Wereldoorlog de familie Hoogma, waar ook een Wim deel van uitmaakte.

Wim van de Berg vertelt ons ten slotte dat hij op nummer 132 een vriendinnetje had, Loes Dekker(s) genaamd, afkomstig uit Amsterdam; haar vader zat op de grote vaart en zij was weer vriendin met Coby Henneken die later zou trouwen met de keeper van DSO 1 Gerard de Vries. De familie

MONDIAL MOVERS

HENNEKEN BV

Professionele verhuizers van huis uit

- * Particuliere verhuizingen
- * Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- * Nationale en internationale verhuizingen
- * Verhuiswinkel
- * Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefopslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
tel. + 31 (0)79-3611368
e-mail: info@henneken.nl
website: www.henneken.nl

 **ERKENDE
VERHUIZERS**

PPV

Dekkers had zadelmaker J. Jacobs inwonen (weer een Jan?). Op nummer 132 bivakkeerden voor 1946 ook families als Van Wijk en De Beer.

Zo ziet u dat een simpele vraag naar een paar namen en tekeningen hele verhalen over de buurt kan opleveren. En de redactie is heel blij dat ons blad goed gelezen wordt, letterlijk over de gehele wereld. Maar of nou alle vragen hiermee zijn opgelost?

Sporen van ...

De jaarlijkse Open Monumentendag staat dit keer in het teken van “Sporen van ...”. Op zaterdag 14 september staan veel van onze monumenten weer open voor bezoek en vier geloofsgemeenschappen in het Dorp hebben een speurtocht gemaakt in hun kerkgebouwen.

Voor het Historisch Genootschap is de opening van de dag om 10.30 uur een heel speciale. Op het plein van de School in de Dorpsstraat zal wethouder P. Smit het monument onthullen dat deels opgebouwd is uit stenen van Kasteel Palenstein en waar op een beeldscherm iedereen het kasteel virtueel kan gaan bezoeken.

Tevens zal die ochtend een boek worden gepresenteerd, “Sporen van ... “ historisch Zoetermeer. Het bevat bijdragen uit de vele geledingen waaruit het Historisch Genootschap Oud Soetermeer is opgebouwd. Zo passeren stukjes de revue over archeologisch onderzoek naar gevonden zaden, aardewerk en glas. Genealogisch is een familie van schouten (burgemeesters) uit de 16de eeuw uitgezocht. Er zijn speciale foto's uit onze collectie, interviews, een wandel- en fietstocht, een educatieve cd over 1000 jaar Zoetermeer en ook een film op dvd. En nog veel meer, alles in één boek dat op 14 september is te verkrijgen in onze kraam bij 't Oude Huis en daarna in de Zoetermeerse boekhandel.

Mijmeringen van meester Moolenaar

H. A. Moolenaar

Maandag 12 augustus 1968

‘Zus, zus ben je al klaar?’ De stem klinkt ongeduldig. Zijn ze gewend aan het treuzelen of is er vanmorgen een speciale reden voor? ‘Ja, ik kom al’, is het antwoord. Gestommel op de trap van huize Jansen. Daar is zus al. Ze is wel gewend dat die grote zussen van haar over haar moederen. Ze neemt ze dus met een korreltje zout. ‘Heb je je boterhammen, vergeet je de melk niet? Die kun je op school wel krijgen. Je moet overblijven. Leuk, hè. Dat zou ik ook wel willen.’ ‘Ja, leuk hoor.’ Wat weten die meiden daar nu van af, dat ze kriebels in

Het kerkhof in Wilsveen waar ooit de kapel stond

haar buik heeft. Het is wel spannend naar een nieuwe school. Maar helemaal vreemd is het niet. Ze kent al veel vriendinnen van de Voorweg en ook de jongens vindt ze wel aardig.

Wilsveen

Zus woont in Wilsveen. Een kleine buurtschap in de nabijheid van Leidschendam en Stompwijk. Midden in de polder. In Wilsveen heeft een kerkje gestaan. Dat heeft Corrien van haar ouders gehoord. Alleen het kleine kerkhof is nog over. Vroeger stond hier eerst een kapel, maar die is al in 1581 afgebroken. Dat moest van de Staten van Holland. Van overal kwamen mensen naar Wilsveen. Want in de kapel stond een Mariabeeld. Van die Mariaverering wilden de nieuwe regeerders niets weten.

Dus...afbreken de boel. Later is daar een nieuw kerkje neergezet voor de Gereformeerden. Nou, ja, ...zus is zelf gereformeerd. Is dat wat anders, of hetzelfde als vroeger? Dat weet ze eigenlijk niet.

Molens

'Je moet naar Zoetermeer. Dat weet je toch? Je gaat over de brug niet rechtsaf, maar linksaf. Vind je dat niet leuk? Een nieuwe school, met een nieuwe meester?' 'Nee', is het kribbige antwoord. Zus houdt van de molens. De drie molens op een rij. Ze staan daar al meer dan tweehonderd jaar en ze werken nog steeds. Ze houden je voeten droog. Dat zeggen de mensen. Als je naar Leidschendam gaat, dan ga je over de dijk en dan ineens ga je naar beneden. De dijk vormt de scheiding tussen twee waterschappen: Rijnland en Delfland. Daar ligt Wilsveen precies tussen. Zo leuk. Vroeger was hier een groot moeras. En later werd er turf gestoken. Turf voor de grote steden: Leiden, Delft, Schiedam en Rotterdam. 'Ja, hoor', zou haar vader zeggen, 'voor de jeneverstokerijen, zul je bedoelen.' Schiedam was één grote rookstad. De rook van de jeneverstokerijen hing altijd over de huizen. Door het turfsteken ontstonden er plassen. Die zijn weer drooggemalen en zo ontstond de Grote Polder. In die polder woont zus. De grote polder viel in 1771 droog.

Sluisje

Fiets je verder, dan kom je bij het sluisje. Het sluisje in De Vliet.

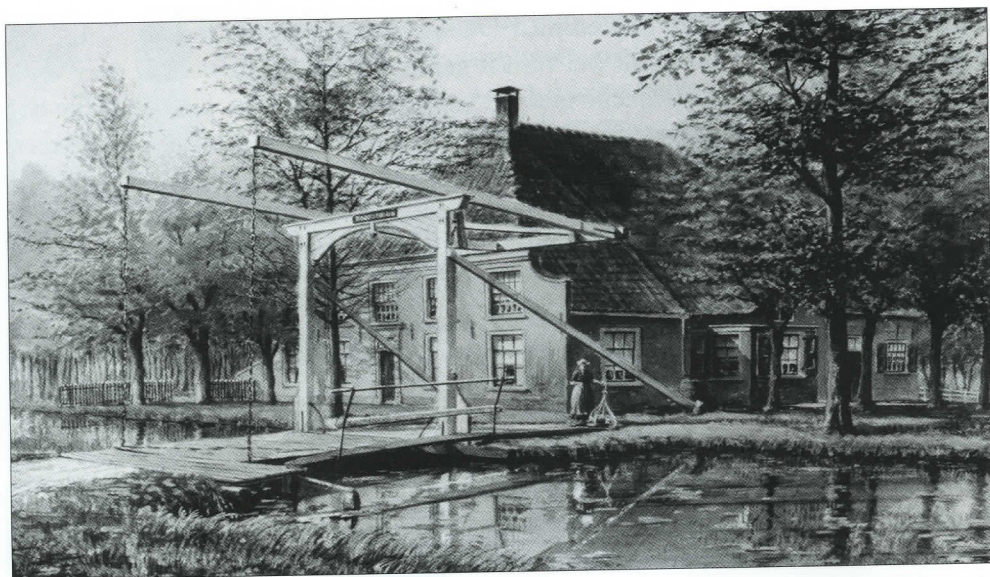
Hier moeten de boten van Leiden naar Delft door. En van Delft naar Delfshaven. Om die sluis, ook wel verlaat genoemd, is nog gevochten door de mensen uit Gouda en Dordrecht met die van Delft en Leiden. Gouda wilde dat de schepen naar Amsterdam via de Hollandse IJssel en dan via de Gouwe naar Amsterdam voeren, dan konden ze tol heffen. Door de tolvrijheid in heel Holland, behalve de steden, was het goedkoper via Leidschendam te varen. Dus....gooi die sluis dicht, dan kunnen er geen schepen door. In 1492 werden de sluizen vernield bij de Hildam (bij Benthuisen) en Leidschendam. Zo woont ze midden in de geschiedenis. De turf en de plassen, de droogmakerijen en De Vliet. De Corbulogracht die daar deel van uit maakt, zeggen sommigen. Vlakbij de grote steden van Holland.

De Voorweg

Daar stapt ze op de fiets. Over de brug, linksaf. Haar zussen zwaaien haar na. Eerst de bocht om, dan verlaat ze Wilsveen en gaat ze naar de Voorweg. Langs de Elizabeth Hoeve en Sunny Home van Visser. Ze zwaait naar de kleine Coby, die zal later met haar broertje Henk-Arie trouwen, maar dat weet ze nog niet. Ook niet dat haar ene broer een boerderij onderaan de dijk zal krijgen en haar andere broer een tuinderij. Links komt de prachtige boerderij Noorderbosch, hier woonden vroeger de rijke mensen uit Den Haag. Dan was je buiten. Later zal Fischer daar gaan wonen, die nu een speelgoedzaak heeft in de Dorpsstraat.

De molens van de Driemanspolder in Wilsveen in vreugdestand, 1978 (foto J. Stoffer)

Boerderij Noorderbosch aan de Voorweg, in de jaren (19) 20 geschilderd door Jan Verheul (coll. Gemeentearchief Rotterdam)

Klasgenoten – bijnamen

Corrien trapt snel door. Daar staat Henk Willem van Dorp te wachten. Hij steekt zijn hand op. Hij gaat mee, want hij zit bij haar in de klas. Hij woont vlak naast de Middelweg, naast de houthandel Van Eck. Zijn kleine broertje Bert gaat ook mee. Die noemen ze Bert Big, waarom....dat weet ze ook niet. Leuk, iedereen heeft een bijnaam. Er wonen ook zoveel Bossen langs de Voorweg. Het verhaal gaat dat opa Bos wilde dat iedere zoon een boerderij kreeg, maar ja, de meeste boerderijen zijn pachtboerderijen. Ze staan in de Driemanspolder, genoemd naar de drie heren die de polder hebben “drooggemalen”. Daar heb je Bert Bos van Witte Arie, ook wel Koeienbos genoemd. Later noemen ze hem Sigarenbos. Want er is nog een Witte Arie. Maar die zal verhuizen naar Nieuw Milligen. Gert zit ook al bij haar in de klas. Zijn broer heet Bert. Die is genoemd naar zijn oom, Zwarte Bert, want hij heeft zwart haar. Ze noemen hem ook wel Spruitenbos. Hij is de eerste die uit de Driemanspolder vertrekt naar de Broekweg. Daar wordt later de Olijftak gebouwd, de kerk voor de gereformeerden, maar dat weet ze nu nog niet. Zwarte Bert heeft vier dochters en hij zit in het schoolbestuur. Ze is benieuwd of ze straks zijn klompen voor de deur van de school ziet staan. Hij komt een keer per maand voor de betaling van de salarissen. Zijn zus is getrouwd met tandarts Paul, die later dominee zal worden in de gereformeerde gemeente. De twee schoonzussen kregen op dezelfde tijd een baby. Toen heeft zijn vrouw aan twee kinderen tegelijk de borst gegeven, want de schoonzus had niet genoeg.

Nog verder fietst ze. Langs het huis van Wim Bos, die benzine verkoopt. Dat wordt later het verhuisbedrijf. Hier vlakbij hebben de Spanjaarden gevochten tegen de Geuzen. Die wilden de dijk van de Voorweg doorsteken om Leiden te ontzetten. Dat is niet gelukt. Toen zijn ze omgevaaren naar de Zegwaartseweg. Daar is het wel gelukt en toen zijn alle polders ondergelopen. Op drie oktober viert Leiden nog feest. Daar gaan ze dan naar toe.

Dan gaat ze langs de hoeve Meerzicht. Een prachtige boerderij. Nog even... daar is Ria Noordam. Die zit ook al bij haar in de klas. Haar vader is Arie, die is getrouwd met een Paul. Zo komen de families bij elkaar. Daar wacht Joke Bos. Haar vader is ook al een broer van Zwarte Bert en die noemen ze Aardappel Rien. Hij handelt in het groot in aardappels. Zijn neef heet ook Rien, maar dat is Stille Rien, die woont in het dorp. Joke woont naast Krijgsman, de kaasboer. Alle Krijgsmannen handelen in kaas, boter en eieren. Vroeger gingen ze met de handwagen naar Rotterdam, Den Haag of Scheveningen, nu doen ze dat met de auto.

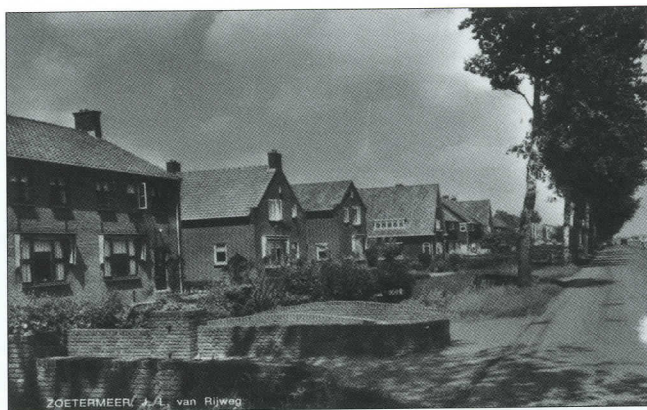
Zoetermeer en Zegwaart

Ze fietst langs de Van Rijweg, de rooie pannenbuurt . Zo genoemd naar de huizen die daar zijn gebouwd. Die hebben rode dakpannen. Daar ziet ze Jongerius, de smid. Zijn broer is bakker in de Dorpsstraat. Daar moet ze brood kopen. Want die zijn ook gereformeerd. Ze moet niet bij Van Vliet zijn, die is hervormd. Dat is jammer, want in de winkel staat Ma. Zij is heel ouderwets. Een kassa heeft ze niet. Ze heeft een schuifla, met daarin het geld.

Een kommetje voor de centen en stuivers, een kommetje voor de dubbeltjes en kwartjes en één voor de guldens en rijksdaalders. Die bakkerij, is tegenover de zadelmakerij van Jacobs. Nog even een stukje Vlamingsstraat, langs Verlaan, de schilder, het huis van dokter De Bruin en Begeman. Dan langs het raadhuis en de pastorie van de Hervormde gemeente, gebouwd voor een dominee met tien kinderen.

De benzinepomp "Vaders Wens" aan de Voorweg, 1983. Later zou verhuisbedrijf TWR zich hier vestigen (foto Ronald Grootveld)

De huizen aan de J.L. van Rijweg, gesloopt voor de bouw van het Stadshart. Vanwege de rode daken de "rooie pannebuurt" genoemd

Langs bakker Pieterse, die rooms is en die heerlijke suikerbeesten maakt. Langs de Nicolaaskerk en het huis van de zusters, de nonnen en de oude Nicolaasschool. De boekhandel Ribberink voor het Streekblad. Hup, daar gaat ze de Leidsewallen over. Hier ging vroeger de trekschuit tussen Leiden en Delft. De Oude Kerk

staat daar. De toren is veel ouder dan de kerk. Nu heeft ze Zoetermeer verlaten en is ze in Zegwaard. Heel vroeger eigendom van de stad Rotterdam. Niet vergeten bij Wim Tas een koptouw mee te nemen. Langs de paardenslager. Ze is er bijna. Langs bakker Hekker. Hè, die heeft zeker zijn paard binnen gezet. Tijdens de zomervakantie loopt het paard op het schoolplein, want hij heeft het recht van overpad. Ze is er. Ze stapt af, loopt het schoolplein op en zet haar fiets in het fietsenhok. Daar gaat de schoolbel, een ouderwetse met een klepel.

De nieuwe meester

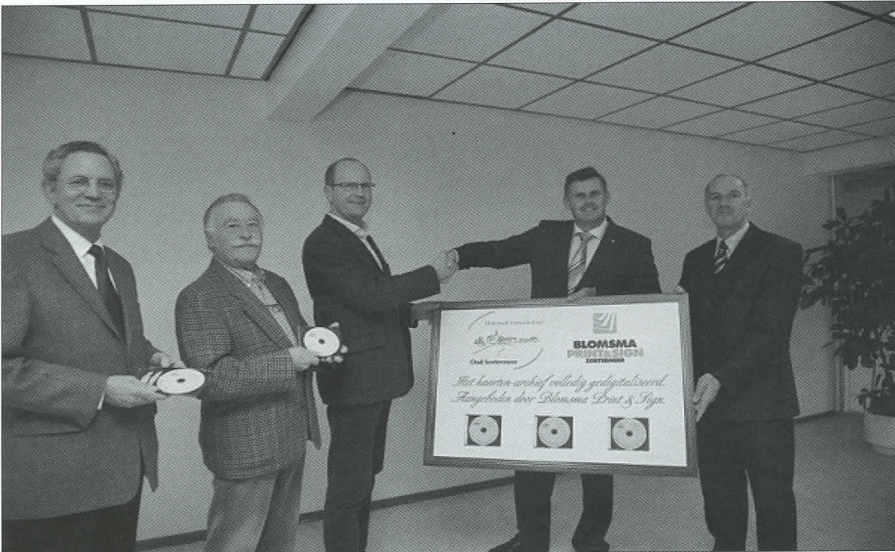
Eerst keurig in de rij en dan naar binnen. De meester gaat in de deur van het lokaal staan. Hij geeft iedereen een hand. 'Dag...jij bent de nieuwe leerling. Wat leuk Corrien.

Ik heb een tafeltje bij het raam gezet, vlakbij de lessenaar. Er staan al achten-dertig tafels en stoelen, maar die van jou kan er makkelijk bij.' Ze geeft de meester een hand, die nieuwe meester is Arie Moolenaar.

Kaartencollectie veilig gesteld door Blomsma Print & Sign

Het Historisch Genootschap bezit een unieke collectie kaarten en plattegronden die de ontwikkeling van Zoetermeer in de loop der eeuwen weergeeft. In de collectie bevinden zich kaarten uit de 17e tot de 21e eeuw. De oudste kaarten zijn polderkaarten, gemaakt in opdracht van de hoogheemraadschappen. Ze dateren uit de tijd dat Zoetermeer nog maar een vlekje op de kaart was. Uit de 19e eeuw stammen de eerste stafkaarten, die zeer nauwkeurig de bebouwing, wegen en wateren aangeven maar ook het grondgebruik laten zien. Akkerland, weiland en bos zijn afzonderlijk aangegeven. Uit dezelfde tijd dateren de eerste kadasterkaarten, die gedetailleerd zelfs de omtrek van een huis en bijbehorend erf tonen. Met de groei van Zoetermeer in de 20e eeuw neemt ook het aantal kaarten toe. Vanaf 1965 heeft Oud Soetermeer van elk jaar een stadsplattegrond waarop de bebouwing zich als een enorme inktvlek elk jaar weer uitbreidt. De kaarten zijn vanwege hun formaat lastig te hanteren en ook kwetsbaar voor beschadigingen. Eigenlijk lagen ze al jaren in laden te wachten op betere tijden en konden niet goed worden gebruikt. Door de kaarten te scannen op hoge resolutie zouden deze problemen opgelost zijn. De originele exemplaren kunnen dan in de laden blijven liggen terwijl de scans voor iedereen beschikbaar zouden zijn. Het scannen van grote formaten is echter een

Directeur Willem Heijboer van Blomsma Print & Sign biedt de dvd's met de gedigitaliseerde collectie aan vertegenwoordigers van Oud Soetermeer aan (foto Jan van Es)

Metaalbewerking

Maatwerk

Kwaliteit

Zekerheid

Ook voor particulieren

Industrieweg 21 Zoetermeer 079-3416341
mkz-metaalbewerking.nl info@mkz-metaalbewerking.nl

kostbaar proces, waarvoor Oud Soetermeer niet de middelen had om de collectie ineens te reproduceren. Het zou een traject van jaren worden als Willem Heijboer, directeur van Blomsma Print & Sign, zich het lot van de verzameling niet had aangetrokken. Dankzij de belangeloze medewerking van zijn bedrijf, zijn alle kaarten in één project gescand en veilig gesteld op dvd's. Op 26 maart zijn de dvd's aan Oud Soetermeer overhandigd. De vereniging gaat de kaarten nu beschrijven in een catalogus en te zijner tijd komen ze ook beschikbaar op de website.

Zoetermeer 1000

Het afgelopen jaar heeft ons genootschap achter de schermen heel veel informatie geleverd aan de activiteiten die vorm kregen tijdens "Zoetermeer 1000". In de nieuwsbrief van de organisatie kwam één van die producten voor het voetlicht: "Zoetstof 1000 jaar".

Aan scholieren in het voortgezet onderwijs zijn dit voorjaar maar liefst 2.000 cd-roms van ons project "Zoetstof 1000 jaar" aangeboden. Dit educatieve project, dat Stichting Connact voor ons heeft ontwikkeld, blijkt een doorslaand succes. Ook meerdere basisscholen vroegen de cd-roms aan, om hun hoogste groepen (7 en 8) kennis te laten nemen van de geschiedenis van de stad. Actuele thema's als respect, verdraagzaamheid, tolerantie en liefde worden op een aansprekende wijze aan de jeugd gepresenteerd. Het bronmateriaal is schitterend om te zien. Hulde daarvoor, met name aan het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (...)'.

Een heldendaad met een wrange nasmaak

Joke de Kler

Soms gebeurt er iets in je kindertijd, dat zo veel indruk maakt, dat je het je 50 jaar later nog precies kunt herinneren. Dat je nog als de dag van gisteren weet wat er gebeurde. Beelden, die op je netvlies gebrand staan! Dat is het geval met Lia Fokke-Luiten, die als kind meemaakte dat er midden in de winter twee jongens bij school door het ijs zakten, waarvan er één niet gered kon worden. Het was een koude winter, de winter van 1957-1958. Al weken lag er ijs op de sloten. De Grote Dobbe was dichtgevroren. Lia Luiten zat op de Nicolaasschool en kon vanaf haar huis in de Vlamingstraat vaak schaatsend naar school. De schaatsen werden in school in de gang opgehangen. En in de kleine en grote pauzes was het natuurlijk dikke pret. Dan werden onmiddellijk de schaatsen weer ondergebonden en de schooljeugd begaf zich op de Grote Dobbe om daar te schaatsen.

Onvermijdelijk kwam echter de tijd dat het ging dooien. Op de sloten kon je misschien nog veilig schaatsen, maar op de Grote Dobbe niet meer. In de Nicolaasschool was omgeroepen, dat de kinderen niet meer op de Grote Dobbe mochten komen in verband met de dooi. Twee jongens uit klas 4, Jantje van der Helm en Jantje Bierman, sloegen dit verbod echter in de wind en gingen op 18 december 1957 toch het ijs op. En waarvoor men bang was

De grafsteen van Jantje van der Helm achter de Nicolaaskerk (foto G.P. van den Broek)

geweest gebeurde: de twee zakten door het ijs! Onmiddellijk werd op school alarm geslagen. De leerkracht van klas 4, Ben Schaareman, kwam op het gegil af en dook met gevaar voor eigen leven de twee jongens na. Jantje Bierman heeft hij op de kant kunnen hijsen, maar Jantje van der Helm schoot onder het ijs en die heeft hij helaas niet meer kunnen redden.

Vanzelfsprekend was het hele dorp hierdoor erg geschokt. De Nicolaasschool was in rouw gedompeld. Al hadden de jongens de waarschuwingen in de wind geslagen, dan nog was het vreselijk, voor iedereen.

Hoe ging het verder met meester Ben Schaareman? Door zijn ijsskoude duik, liep hij een zware longontsteking op en hij moest maanden thuis blijven. Hij was heel erg van slag. Hij was een held omdat hij de twee jongens achterna dook, maar hij heeft er één niet kunnen redden! Een held, dat wel, maar voor zichzelf waarschijnlijk met een wrange nasmaak.

En de Grote Dobbe? In latere jaren werd er nog wel op de Grote Dobbe geschaatst, maar de ouders van de kinderen waren toch bang geworden. Liever zag men dat de kinderen schaatsten op de schaatsbaan van C. Veelenturf, tussen de Dorpsstraat en de latere Osyiaan. Dat was veel veiliger...

Lia Fokke-Luiten schreef een gedicht over het ongeval op de Grote Dobbe. Nooit zal ze het vergeten.

De Dobbe

Lang geleden, ver voor mijn tijd,
Was de "Dobbe" al een feit.
We noemden het de grote plas,
Omdat er ook een kleintje was.

Het voelde dan ook heel vertrouwd,
Toen onze school er werd gebouwd.
Vooral 's winters als er ijs was ontstaan
Dan werden de schaatsen aangedaan!

Wat hadden we toch veel plezier,
Met schaatsen in het speelkwartier.
Als de bel ging mocht je ze aan de kapstok hangen
En de klas in gaan met rode wangen

Eens toen de dooi was ingegaan,
Mocht niemand meer het ijs op gaan.
Als je je er toch nog op begaf,
Dan volgde er een flinke straf!

Toch wilden twee jongens uit een klas
Zelf wel eens zien, hoe sterk het was.
Grote paniek was er ontstaan
Toen ze door het ijs waren gegaan!

Eén leerkracht ging ze na
Met gevaar voor eigen leven.
Eén kon er worden gered,
Maar de laatste moest hij opgeven.

Ons hele dorp was erg ontdaan,
Dat deze tragedie kon ontstaan.
Alle leerlingen waren in diepe rouw,
Zoiets vergeet je niet zo gauw!

Waar eens alleen een weiland was,
Wonen nu mensen langs de plas.
Met zicht op kerken en het groen,
Zo wonen, daar wil ik het voor doen.

Met weemoed denk ik wel eens terug,
Lijkt het schaatsen achter de rug?
Oh, als dat nog eens een keertje kon,
Mijn baantjes trekken in de zon!

De Nicolaasscholen voor jongens en meisjes in de jaren vijftig (uitg. I.J. Roos)

Veilige opslag van digitale foto's

Anton Hogeveen

Steeds meer mensen slaan foto's en bijvoorbeeld genealogische bestanden digitaal op, maar beseffen niet dat ze het risico lopen al die foto's en informatie kwijt te raken. Onze ouders en grootouders drukten foto's af op papier en hadden geen behoefte aan back-ups. Wij komen er langzamerhand achter dat onze ouders en grootouders het nog niet zo slecht deden met hun 'ouderwetse' manier van bewaren.

Verloren bestanden

In mijn werk als systeembeheerder/computerdeskundige kom ik steeds vaker mensen tegen die foto's en andere digitale bestanden kwijt geraakt zijn door een defecte harddisk in de computer. Ook komt het voor dat cd-roms en dvd's niet meer leesbaar zijn. Mensen die mij vragen of ik foto's en andere bestanden nog kan redden moet ik meestal teleurstellen.

Het is niet veilig om al het werk van bijvoorbeeld twintig jaar noeste arbeid maar op één plaats te bewaren zoals dat ook gedaan werd met de traditionele foto's. Het digitaal opslaan van foto's vergt wat meer tijd en kennis dan de bekende schoenendoos met foto's die hoogstens door een brand of natuurramp verloren kon gaan. Ook dieven zullen de schoenendoos niet snel meenemen, maar een computer is bij hen vaak zeer gewild.

Back up

Een computer gaat een keer kapot. De gemiddelde levensduur van een computer en harddisk ligt rond de vijf jaar. Nu zijn er wel gespecialiseerde bedrijven die bestanden vaak toch nog terug kunnen halen. Dat is echter zeer kostbaar en € 5000,- voor het herstel van een kleine harddisk is geen uitzondering. Het is dus zaak om al die problemen voor te blijven en regelmatig een back-up te maken op een extern medium zoals een diskette, cd-rom, dvd, USB-stick of externe harddisk. Niet ieder medium is even veilig. Een externe harddisk en USB-stick hebben het probleem dat er tijdens gebruik een elektrische verbinding is tussen het back-up medium en de computer. Als er in de computer iets fout gaat (bijvoorbeeld een virus of een stroomstoring) op het moment dat je met een externe harddisk bezig bent om je nieuwste foto's bij je back-up verzameling te zetten, dan is de kans aanwezig dat zowel de pc als de externe harddisk defect of beschadigd raakt. Een beter medium is een cd-rom of dvd, maar ook dan ligt de informatie niet voor de eeuwigheid vast. Ook hun levensduur is beperkt.

Laserstraal

Een cd-rom of dvd wordt beschreven met behulp van een laserstraal. Het is te vergelijken met een raam dat al heel lang niet gewassen is. De laserstraal is je vinger. Omdat het raam vuil is, kun je er slecht doorheen kijken, maar als je op dat raam met je vinger je naam schrijft, is je naam zeer goed leesbaar.

Als je dat raam een jaar later nog eens gaat bekijken, zal je zien dat de plaats waar je naam stond, al weer zo vuil geworden is dat hij niet- of bijna niet meer te lezen is. Dat niet meer kunnen lezen gebeurt ook met een wat oudere cd-rom of dvd.

Levensduur dvd en cd-rom

Volgens Kurt Gerecke, een natuurkundige en opslagexpert van IBM, heeft een zelf gebrande cd-rom een levensduur van twee tot vijf jaar. Dvd's over het algemeen nog korter. De periode is afhankelijk van de kwaliteit van de schijf en de brandsnelheid. Hoe hoger de brandsnelheid, des te korter de levensduur. Ook de opslag van cd's op een warme plaats met veel licht zal de periode verkorten. Ook de data op harde schijven hebben geen eeuwigheidswaarde. Van alle schijven bieden de 7200rpm-modellen de langste periode waarover de data onaangetast bewaard blijven. De veiligste opslagmethode is volgens Gerecke het gebruik van magnetische tapes, die volgens hem dertig tot honderd jaar meegaan. Magnetische tapes en de benodigde apparatuur zijn echter zeer kostbaar, en worden eigenlijk alleen bij grotere bedrijven gebruikt.

Het gezelligste eetcafé van het Stadshart!

7 dagen per week geopend voor lunch en diner.

**Maar ook om te genieten van
een goed glas wijn of bier.**

**Bijvoorbeeld voor of na
een bezoek aan theater of bioscoop**

**Oostwaarts 4
Stadshart Zoetermeer
079- 346 31 41**

**www.theoldpal.nl
info@theoldpal.nl**

Waar je oude vrienden hebt en nieuwe vrienden maakt!

De oplossing

Om onze foto's voor onze kinderen en kleinkinderen te bewaren moeten we dus zeer gedisciplineerd te werk gaan. Als we uitgaan van een houdbaarheid van twee jaar, dan moet je elk jaar al je belangrijke cd's kopiëren. Schrijf dan op de cd met een speciale cd stift dat het bijvoorbeeld de vakantiefoto's zijn van 2004 en dat de back-up een kopie is van 2007.

Natuurlijk zijn er voordelen die wij hebben ten opzichte van onze voorouders die het met papieren foto's moesten doen. Een digitale foto kun je zo vaak kopiëren als je wilt, de kopie is te allen tijde 100% identiek aan de originele foto. En wij kunnen hele uitgebreide beschrijvingen, verhalen en anekdotes samen met de foto's op cd's bewaren. Bewaar je back-ups op een koele donkere plaats en op een andere locatie dan waar je PC staat. Mocht er eens een inbraak zijn of een brand, dan ben je niet in een klap al je foto's kwijt. Een fotocollectie is pas waardevol voor je kinderen en kleinkinderen als ze ook weten wie er op de foto's staan.

De fotocollectie van Oud Soetermeer

In 't Oude Huis bewaren we de papieren foto's koel en donker. De scans staan op een PC met een kopie op een tweede PC. Regelmatig worden ook nog kopieën op dvd gezet, die worden bewaard in een kluis buiten het gebouw. Zo proberen we ons erfgoed zo goed mogelijk te behouden.

Met dank aan www.tweakers.net en www.infoworld.com

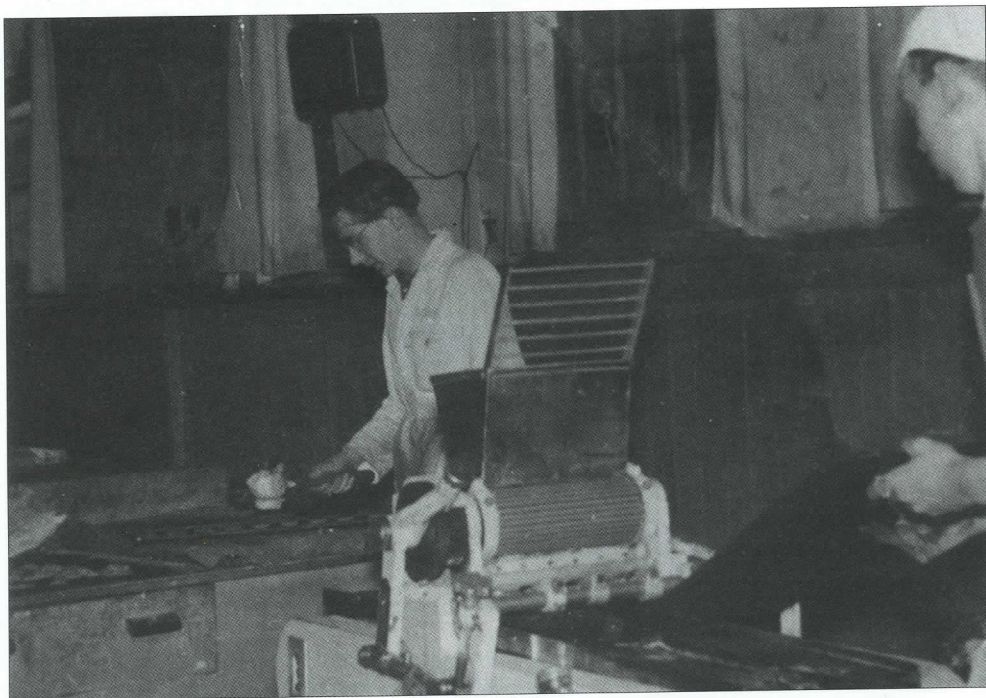
Sprekend Verleden: Koekfabriek De Duif

M.C.J. Moers-de Vree

In het verleden zijn meermalen personen geïnterviewd ten behoeve van een tentoonstelling. Dat is ook gebeurd toen er begin jaren negentig een bakkerstentoonstelling zou worden gehouden. Bij het doorbladeren van deze interviews kwamen wij gegevens tegen over een koekfabriek "De Duif" genaamd waar wij hier graag aandacht aan besteden. Enkele leden van de werkgroep Interviews hebben toen gesproken met mevrouw A. van Holst-Olivier en mevrouw A. Verhoef- Rademaker. Uit deze interviews hebben we een beeld gekregen van koekfabriek "De Duif".

Huisvesting.

Het is allemaal begonnen in de Dorpsstraat 156/158. Daar stond de bakkerij leeg van bakker P. Hekker die op zeer jonge leeftijd overleden is. Dit was de vader van Cor Hekker, bekend bij de oud-Zoetermeerders. Hier is bakker A. van Holst eind jaren dertig van de vorige eeuw begonnen met werken in een proefbakkerij voor Brinkers margarinefabrieken. Daar is ook een begin gemaakt met het bakken van de zogenaamde Wilhelmientjes, een uniek koekje

De vervaardiging van de beroemde Wilhelmientjes in de koekfabriek
(coll. A.L. van Holst)

in Zoetermeer. Hierover zo meteen meer. Toen de bakkerij te klein werd, moest naar een andere ruimte worden uitgezien. Station Zoetermeer-Zegwaart was in 1938 gedeeltelijk buiten werking gesteld en in het tweede gedeelte van het station richting Gouda is toen een oven gebouwd. Aan de zijkant, met uitzicht op de watertoren, was de ingang. Als de Wilhelmientjes gebakken waren en af moesten koelen werden ze met de bakplaten en al op het perron gezet. De reizigers die uit de treinen kwamen, liep het water uit de mond van de heerlijke geur van de koekjes die daar stonden. Hier is tot na de Tweede Wereldoorlog, met een periode van onderbreking, toen het station bezet was door de Duitsers, gebakken.

Wim de Wilde en mej. Blijleven aan het werk (coll. Fam. Van Holst)

Dorpsstraat 70

In de Dorpsstraat nummer 70 was tot 1924 een Openbare Lagere School gevestigd. Aan de buitenzijde boven een poort was een gevelsteen met het opschrift "Schole 1611" Deze steen is er nog steeds, maar inmiddels onleesbaar geworden. Achter deze poort was een grote ruimte. Aan de zijkant was een lange gang en aan de overkant klaslokalen. Achter in de tuin was een kleine speelplaats. In deze school kon A. van Holst in 1946 weer een bakkerij beginnen.

Wilhelmientjes

Om zeven uur moest het personeel beginnen. De heer Van Holst woonde in Voorburg en was om acht uur aanwezig, want hij kwam iedere dag met de bus van Citosa en kon midden in de Dorpsstraat uitstappen. Maar voor zeven uur waren er al verschillende werknemers aanwezig om de oven aan te maken. Hier werden briketten voor gebruikt. Ook de deegmachine moest worden aangezet. Het deeg voor de Wilhelmientjes was een geheim recept. Wel weten we dat er suiker, bloem, water en zout nodig was. Maar ook koolzuur. Dat was blijkbaar het geheim van de bakkerij. Het is jammer dat het recept nooit bekend is gemaakt anders hadden er met speciale gelegenheden of festiviteiten in Zoetermeer de beroemde Wilhelmientjes weer gepresenteerd kunnen worden. Zo hebben we jaren geleden de Rokkeveentjes gehad van bakker Hekker. Voor zover we konden nagaan is er geen boter van de firma Brinkers gebruikt, wat wel heel bijzonder is.

Het bakproces

In die tijd was er al een deegmachine en als al de ingrediënten in de machine waren gedaan duurde het een half uur voordat het deeg gereed was om te gaan bakken. Met dit deeg kon er een hele dag gebakken worden. Er was in die tijd nog veel handwerk. Voor elk Wilhelmientje moesten met de hand plukjes deeg op de bakplaat worden gelegd en worden plat gemaakt. Later kwam er voor dat werk een vormmachine. Op één zo'n dag werd er vijfenzeventig kilo koek gebakken. Het vet kwam van Calvé, bloem van "Het Vergulde Hart" uit Rotterdam en de spijs voor de boterletters in december van Broere uit Waddinxveen.

Verzending en breukverkoop

Daarna begon het inpakken en verzenden. Dat was een precies werkje, omdat de koekjes erg dun waren en snel konden breken. Er gingen twee lagen op elkaar en vier naast elkaar. Mannen die het heel goed konden waren baas Van Holst en Jan Switsar. Inmiddels waren de blikken van nieuwe wikkels voorzien. Dan kwamen de Bodediensten Henneken en Van der Spek de bestellingen ophalen. Ook De Spar had er bestellingen en die verspreidden ze over het hele land bij de Sparvestigingen. De verkoopprijs van de Wilhelmientjes was 57 cent per half pond. Het was zoals er toen gezegd werd een koekje voor "Jan en Alleman". Omdat het Wilhelmientje zeer dun was gebeurde het dat er breuk was. En die stukken mochten op de vrijdagmiddag verkocht worden aan de inwoners van Zoetermeer. In zo'n blik ging ongeveer anderhalve kilo stukken en het kostte één gulden. Bij die verkoop was het altijd een komen en gaan van allerlei mensen groot en klein.

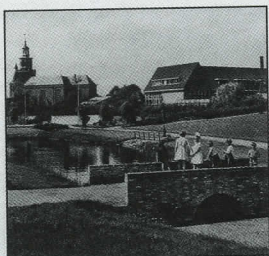
Einde van de koekfabriek "De Duif"

Met de gezondheid van de heer Van Holst ging het steeds slechter en begin jaren zeventig kwam hij in aanmerking voor sanering. Dat heeft hij toen met beide handen aangepakt. Het lopen ging slecht en hij was op. Hij heeft veel sociaal werk gedaan in al die jaren. In de bakkerij werkten regelmatig mensen vanuit de reclassering of mensen die onder curatele stonden. Dat wisselde nog wel eens van personen en daardoor had het personeel daar niet zo'n erg in. Verder was hij een grote duivenliefhebber en er werd wel eens gesuggereerd dat de naam van de koekfabriek daarmee te maken had, maar daar weten we het fijne niet van.

Chef A. van Holst sjouwde zelf ook blikken (coll. Fam. Van Holst)

Ria Moers-de Vree
 Cor van Wieringen
 Ton Vermeulen

**Zoetermeer
 in de groei**

1950 – 2000

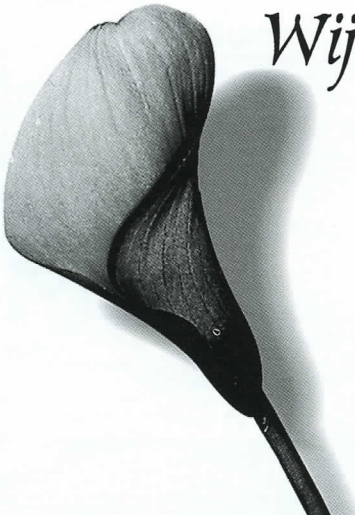
Aprilis

Zoetermeer in de groei 1950 – 2000 herdrukt!

Zoetermeer had tot in de jaren 1960 het imago van een boterdorp. Tientallen zuivelhandelaren waren er gevestigd. Sommigen gingen nog lang met de mand langs de deuren in het dorp en de regio, maar er waren ook bedrijven als Van der Spek en Noordam die hun waren verkochten aan winkeliers. Margarineproducent Brinkers werd in het hele land bekend met Wajang en Leeuwenzegel. Nutricia leverde babyvoeding en chocomel. Toch was het dorp na 1948 flink gegroeid. Een groot aantal paren had het einde van de oorlog afgewacht om te trouwen en de industrieën trokken arbeiders van buitenaf aan. Deze mensen snakten naar eigen woningen. Achter de Dorpsstraat verrees een compleet nieuwe wijk en Zoetermeer telde in 1960

bijna 8500 inwoners. Twee jaar later werd Zoetermeer aangewezen als groeikern en in 1966 ging de eerste paal de grond in voor een stad met 100.000 inwoners. In een korte tijdsperiode van zo'n vijftig jaar bleef bijna niets bij het oude: groei en verandering bepaalden de leefomgeving. Zelfs de eerste nieuwbouw wordt of is al weer door nieuwe nieuwbouw vervangen. Eind 2006 is aan de hand van de diaverzameling van Cor van Wieringen een boek gemaakt over al die veranderingen. Dit "Zoetermeer in de groei, 1950-2000" was echter al snel uitverkocht ... totdat de uitgeverij besloot tot een beperkte herdruk.

Het boek met bijna 150 illustraties is weer te koop in de betere Zoetermeerse boekhandels, het Stadmuseum en bij het Historisch Genootschap Oud Soetermeer voor slechts 18,50 euro.

Wij adviseren

& Creëren...

**Bloembinderij
De Nobel**

Dorpsstraat 86k
2712 AM Zoetermeer
Telefoon (079) 316 93 11

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken het met hun financiële steun mede mogelijk dit blad uit te geven.

Van As Makelaardij bv

Eerste Stationsstr. 61, tel. (079) 316 44 45

Dranken/Wijnhandel Boonekamp

Dorpsstraat 130, tel. (079) 316 38 02

Bouwmarkt De Bouwhof

Edisonstraat 88, tel. (079) 331 07 00

Cammeraat IJzerwaren

Eerste Stationsstr. 48, tel. (079) 316 37 31

Carrosseriefabriek Joost Lambooy bv

Koperstraat 40, tel. (079) 363 44 44

Het Fluitschip historisch onderzoeksen adviesbureau, tel. (079) 316 78 46

Henneken Radio en TV

Den Hoorn 7, tel. (079) 316 24 90

Linhout Foto Video

Dorpsstraat 68, tel. (079) 316 30 84

Roos Kantoorboekhandel

Dorpsstraat 155, tel. (079) 316 35 80

Rové Licht & Sfeer Eerste Stationsstr. 3
tel. (079) 316 64 88

Schoenen Van Veen

Dorpsstraat 83, tel. (079) 316 31 65

Personenvervoer Van der Slik

Blauwroodlaan 296, tel. (079) 361 61 61

Bode Scholten BV

Fokkerstraat 9, tel. (079) 343 50 00

Uw huis verkopen?

Duidelijk, Helder, Betrouwbaar!

van Brero & Breugem

NVM REGISTER MAKELAARS - TAXATEURS

Dorpsstraat 14 (naast het Nicolaasplein) 2712 AK Zoetermeer

tel.: 079-3160061 fax: 079-3160026

e-mail: info@vanbrero-breugem.nl internet: www.vanbrero-breugem.nl

Gratis waardebepaling! Bel 079 - 3160061

Outdoorspecialist Van Herwijnen

Dorpsstraat 66 anno 1908

berg/wandelschoenen
kampeerartikelen
schietsport
dartsport

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

tenten
klimsport
vrijtijdskleding
campingaz dealer

Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - Telefoon (079) 316 35 51 - www.herwijnenzoetermeer.nl